

Nr 340

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahus boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága ollášuhttimis

Addojuvvon Helssegis čuoŋománu 11 beaivve 2001

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádusa mielde ášahuvvo 21. beaivve ođđajagimánus 2000 addojuvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) 64 § mielde:

1 §

Heivehansuorgi

Dán ášahusa heivehallojuvvo go miedehit ja máksit boazodoalu- ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon doarjaga ja stáhtaloana. Jus ii eará láhkai maŋŋelis máinnašuvvo de dát ášahus heivehuvvo sihke nášuvnnalaš doarjagii ja Eurohpá uniovnna oasseruhtadan doarjaga oasseruhtadanoassái ja nášuvnnalaš oassái.

2 §

Doarjaga ohcan

Doarjaga galgá ohcat eana- ja meahccedoalloministeriija doarjaga váras nannejuvvon skoviin. Jus doarjjaohcamus lea dahkkojuvvon eará láhkai girjjálaččat, de doarjaga miedeheami eaktun lea, ahte ohcamuš dievasmahttojuvvo áššáigullelaš skovi deavdimiin dahje galgá addit skovis jerrojuvvon dieđuid ja čatnašumiid eará lahkái girjjálaččat. Ohcci, su ovddasteaddji dahje váldegirjjálaš galgá vuolláičállit ohcamuša. Ohcamuššii galgá laktit čuvvosiid, mat leat logahallojuvvon ohcanskovi deavdinrávvagiin.

Doarjaga eavttuid nuppástuhttima dahje doarjaga sirdima guoski ohcamuš galgá guđdojuvvot doarjaga miedehan eiseváldái ovdal go doarjja lea ollásit máksojuvvon dahje dorjojuvvon lotnii gullelaš doarjja lea máksojuvvon dahje gollan. Lotnii gullelaš doarjaga eavttuid nuppástuhttima guoski ohcamuššii galgá leat loana miedehan loatnalágádusa miehtan eavttuid nuppástuhttimii.

3 §

Váilelaš dahje feaillalaš ohcamuš

Doarjaga ii oaččo miedehit, jus ohcamuš ii leat devdojuvvon ja čuvvosat laktojuvvon nu, ahte doarjjaeavttuid ollášuvvan sáhtá sihkkarastot.

Váilelaš dahje feaillalaš ohcamuš hilgojuvvo, jus ohcci ii dievasmahte dahje divo feailla sutnje várrejuvvon govttolaš mearreáiggis.

4 §

Doarjaga almmolaš miedehaneavttut

Doarjaga ii lassedoarjaga vuhtii válddetkeahhtá miedehuvvo, jus seamma ohccái lea seamma dárkkuhussii juo miedehuvvon ja máksojuvvon doarjja. Jus ohcci ii leat ollášuhtán daid doaimmaid, masa doarjja lea miedehuvvon iige doarjaga máksin leat vel álggahuvvon, doarjja sáhtá ođđa ohcamuša vuodul miedehuvvot, jus ohcci ovdal ođđa ohcamuša giedahallama lea girjjálaččat almmuhan doarjaga miedehan eiseváldái, ahte luohpá doarjagis, mii lea juo miedehuvvon.

Jus proševtta dahje doaimbabi ju ollášuhttin gáibida eará eiseválddi lobi, doarjaga oažžu miedehit ovdal dán lobi miedeheami dušše erenomáš sivain.

Doarjjaohcamuša giedahaladettiin galgá fuolahit, ahte dasa čujuhuvvon ruđat geavahuvvojit daid da proševttaide ja doaimbabi juide, maiguin beaktileamosit ollášuhttojuvvo ruhtadanlága ja vejolaš prográmma ulbmiliid ollášuvvama.

Doarjaga prosentualalaš mearri rehkenastojuvvo ássanvisttiid vuhtii válddetkeahhtá golus, mas ii leat árvvulassivearru mielde.

5 §

Doarjaga miedeheapmi

Doarjjaohcamuššii addojuvvo dábálaččat okta mearrádus. Doarjjamearrádus sáhtta sisttisoallat juogo dušše doarjaga miedeheami, lotnii gullelaš doarjaga miedeheami dahje guktuid. Jus seamma heave lea ohcojuvvon doarjagiid, maid eavttut leat earáláganat, doarjagiin galgá dahkat sierra mearrádusaid.

Doarjja, mii gullá stáhtalotnii ja miedehuvvo vuosttažettiin reantoovdun nu, ahte doarjja jeavddalaš dikšumiin reahkká oppa loatnaáigái. Friijajagiid oanádusmávssuide sáhtta miedehit dušše dalle, jos dat doarjaga máksimála meari badjel mana-keahtá lea vejolaš, goittotge eanemustá golbma friijajagi. Friijajagit miedehuvvojit oppalaš jahkin. Reantodoarjjaloana doarjja sáhtta sisttisoallat dušše reantodoarjaga.

Doarjaga ii oaččo miedehit tanama skáhppomii dakkár oaččungirjiid vuodul, mas lea eaktu burgimis. Doarjaga sáhtta goittotge miedehit, jus burgineaktu guoská gávppi burgima gávpehatti, dahje dan oasi maŋŋoneami dihte ja jus gávpehaddi máksojuvvo ollásit maŋimustá loana loktema oktavuodas.

Go Nuorra ealáhusa hárjeheaddjái miedehuvvo álggahandoarjja, de lotnii gullelaš doarjja galgá vuosttažettiin miedehuvvot dálu skáhppomii ja easkka dan maŋŋá luovosopmodaga skáhppomii.

6 §

Doarjjamearrádusa dieđut

Mearrádusas galget leat ainjuo čuovvovaš dieđut:

- 1) doarjaga oažžu namma ja čujuhus;
- 2) prošeakta dahje doaibmabidju ja doarjaga ulbmil;
- 3) prošeavtta dahje doaibmabiju olláshuhttin-guovlu;
- 4) doarjaga mearri;
- 5) dohkkehahtti golut ja doarjaga prosentualalaš oassi daiguin;
- 6) prošeavtta dahje doaibmabiju olláshuhttináigodat;
- 7) doarjaga geavaheapmai guoski eavttut;
- 8) doarjaga máksima áigečuokkis ja gáibádusat;
- 9) eaktu doallat ráhkadusinvesteremiid čuohcagiid áššálaččat dáhkadusa vuolde, dassáži go dan dárkkuhussii miedehuvvon loatna lea máksojuvvon dahje ollásit geavahuvvon.
- 10) doarjaga čuovvumii gulli gáibádusat ja doarjaga gohcimii gullelaš eavttut;
- 11) eará vejolaš eavttut, mat gullet doarjagii.

7 §

Doarjaga máksin

Nuorra eanadoalli vuhtii válddetkeahtá doarjaga máksima galgá ohcat eana- ja meahccedoalloministeriija áššáigullelaš doarjaga máksima váras nannejuvvon skoviin, mii doaimmahuvvo doarjaga oažžui doarjaga miedehanmearrádusa mielde. Ohcamuššii galgá laktit ohcanskovi deavdinrávvagis namuhuvvon čuvvosiid.

Bođuopmodaga skáhppomii miedehuvvon doarjja máksojuvvo eanemustá guovtti oasis ollášuvvan skáhppomiid mielde. Máksinearit bohtet ollášuvvan skáhppomiid mielde. Doarjagis oažžu máksit ain eanemustá doarjjaproseantta čuovvu meari skáhppojuvvo bođuopmodaga hattis. Máksinohcamuššii laktojuvvon máksinkuitte kopiijas galgá oidnot, ahte skahppojuvvo bođuopmodat vástida doarjjamearrádusas almmuhuvvon fáldalaga.

Fitnodagaid ovddideapmai miedehuvvon doarjja máksojuvvo eanemustá golmma earis ja fitnodaga álggaheapmai miedehuvvon doarjja máksojuvvo bealle jagi áigge siste máksojuvvon bákkáid sturrosaš eriiguin kaleandarjahkodagain eanemustá guovtti earis. Guđege beallejagiáigodaga eari máksima galgá ohcat maŋimustá golmma mánu siste áššáigullelaš beallejagiáigodaga nohkamis.

8 §

Eanaoastinloana lokten

Eanaoastinloana oažžu loktet eanemustá guovtti earis. Loana loktema eaktun lea bargofápmo- ja ealáhusguovddáža addán duodaštus das, ahte loahpalaš luobahangirji vástida doarjjamearrádusa ággan lean loabahangirji árvalusa dahje ovdasoahpamuša dahje, ahte loahpalaš áššegirji earru lea smávis iige dat livčče váikkuhan doarjaga miedeheapmai. Loatnalágádussii galgá čájehit bargofápmo- ja ealáhusguovddáža dárkkistansteampaliin nannejuvvon originála loabahangirji. Steam-palastojuvvon loabahangirji kopiija galgá laktit loatnaáššegirjiide.

Loana vuosttas earri lea loktemis jagi siste ja maŋimuš earri guovtti jagi siste doarjaga miedeheamis. Loatnaváriid galgá seammas geavahit gávpegirjii sohppojuvvon loatnadohkálaš gávpesupmi máksimii sihke loanaid, maid galgá máksit eret ja vástidan dihte váldon loanaid, máksimii. Loana oažžu goittotge máksit loanaoažžui, jus loatnaduvvon gávpesupmi lea máksojuvvon ovdal loana loktema. Jus loatnaduvvon gávpesupmis lea máksojuvvon dušše oassi, de loana oažžu máksit loanaoažžui

daid osiin go loatnaduvvon gávpehattis máksojuv-
vnon oassi manná loatnaduvvon gávpehatti badjel
ja loana erohusa vástideaddji meari. Loana loktema
eaktun lea goittotge, ahte dallui dahje viidodahkii
lea juo ovddežis losáhusat eananguovloeláhusaid
ruhtadanlága (329/1999), bozodoalu ja luonddue-
aláhusaid ruhtadanlága dahje seammasullasaš ovd-
dit láhkaásaheami bokte mieđehuvvon loanat ja
stáhta vuovdindássedeamit sihke eanadállodoalu
(657/1966) vuohkásaš stáhtat vuovdindássedeamit
reanttuiguin máksojuvvojit seammas ruovttoluotta
ovtta earis.

Loana oažžui máksojuvnon eanaoastinloana lok-
tema eaktun lea, ahte loan oažžu čájeha loat-
nalágádusa loatna- áššegirjiide čuovusin
máksinduodaštusa das, ahte loatnadohkkálaš gáv-
pehaddi lea máksojuvnon vuovdi dahje su mearre-
dan kontui dahje máksinduodaštusa loana máksi-
mis. Seammasullašas duodaštusaid galgá laktit
loatnaáššegirjiide, go loktejuvnon loanain mákso-
juvvojit daddjon gávpehaddeearit.

9 §

*Huksema ja barggu čadaheami guoskevaš loana
lokten*

Huksemii ja eará barggu čadaheapmai
mieđehuvvon investerenloana sihke ássanloana
oažžu loktet eanemustá viđa earis. Loatna ja dan
vuosttamuš earri lea loktemis jagi siste doarjjamear-
rádusa addimis.

Loana vuosttamuš ja mañimuš earri galgá leat
unnimustá 20 proseantta loana mearis. Loana oažžu
hávil loktet easkka ráhkadusa gárvvásmuvvama
maññá. Go lokte loana eriin, de eari oassi ii oaččo
leat stuorát go ráhkadusa ovdánandássi. Mañimuš
earri máksojuvvo goittotge easkka ráhkadusa ollis-
laš gárvvásmuvvama maññá.

10 §

Bođuopmodatloana lokten

Bođuopmodaga skáhppomii mieđehuvvon in-
vesterenloana oažžu loktet eanemustá guovtti earis.
Loana galgá loktet ollásit jagi siste doarjaga
mieđeheamis. Dakkár dilis, ahte bođuopmodaga ii
sáhte skáhppot ovdalgo huksenbargu, mii gullá
seamma proševtta oktavuhtii, lea gárvvásmuvvan,
bođuopmodaga skáhppomii mieđehuvvon loatna
lea loktemis mañimustá golmma mánu siste das, go
huksemii mieđehuvvon doarjaga mañimuš eari
máksima galgá ohat dahje seamma dárkkuhussii
mieđehuvvon loatna galgá loktejuvvot dahje dan

loktenlobi galgá ohat dahje, jus doarjja huksemii ii
leat ohccojuvnon, doarjaga mañimuš eari máksima
livčče galgan ohat, jus huksen livčče dorjojuvnon
seammaáigásaččat go bođuopmodaga skáhppon.

Dat, mii 1 momeanttas lea ásahuvvon, heivehu-
vvo maiddá dakkár nuorra ealáhusa hárjeheaddji
lotnii, mii lea mieđehuvvon bođuopmodaga skáh-
pomii

11 §

Loktenlohpi

Jus lotnii gullevaž doarjja lea mieđehuvvon oas-
seruhtadeapmin, ovddabealde 9 ja 10 §:as oai-
vvilduvvon loanaid loktemii loana oažžu galgá čáje-
hit loatnalágádussii bargofápmo- ja ealáhusguov-
ddáža mearrádusa das, ahte loana loktema gáibádu-
sat gávdnojit. Ozadettiin loktenlobi bargofápmo- ja
ealáhusguovddážis galgá čájehit eana- ja meahcce-
doalloministeriija ásahusain mearreduvvon čilge-
husaid. Loktenlobi galgá ohat mañimustá mánot-
baji ovdal go ohcamušas oaivvilduvvon eari lok-
tenáigi nohká. Loktenlobi guoskevaž ohcamuš gal-
gá giehtadaljojuvvot guovtte vahku áigge ohcamuša
johtui bidjamis.

Loktenlohpi ii mieđehuvvo mañjonan iige váile-
važ ohcamuša vuodul. Ovdal mearreáigge gollama
dahkkojuvnon ohcamuša mearreáigge loana lokte-
mii ja loktenlobi ohcamii sáhtttá guhkedit, ii goittot-
ge eanet go golbma mánu. Loktenlobi sáhtttá ohat
seammas go ohccojuvvo doarjaga máksima.

Loana oažžu 8—10 §:as ásahuvvon mearreáig-
giid easttetkeahttá loktet, jus mearrádusa fámusor-
ronáigge dahje loktenlobi guokevaž hilgojun mear-
rádusas dahkkon váidaga dihte doarjjamearrádusa
sáhtttá duodaštit leat fámus dahje loktema gáibadus-
aid ollášuvvan.

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš dahje eana- ja
meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguov-
ddáš almmuha loatnalágádussii, goas loana ii šat
oaččo mieđehit dahje loktet.

12 §

Lotnii gullevaž doarjaga gollan

Stáhtalotnii gullevaž doarjja álgá gollat seammas,
go loatna loktejuvvo. Reantoovdun mieđehuvvon
doarjjá gollá loktenbeaivvi rájes. Friijajahkin dahje
–jagiin mieđehuvvon doarjja lohkojuvvo geavahu-
vnon, go loatnamearis kuitejuvvojit friijajagi dahje
–jagiid oanádusat máksojuvnon ovdal dan earrebei-
vvi, go vuosttas oanádus muđuid livčče galgan mákso-
juvvot. Huksemii mieđehuvvon loanain dát loana
dahje dan vuosttas eari loktema čuovvu golmma

mánu loatnajagi vuosttas earrebeaivi dan mielde go loaana oanedeami álgimis lea mearreduvvon doarjja-mearrádusas. Bođuopmodatloanain dát lea loktema čuovvu goalmmat earrebeaivi.

Loatnalágádus galgá golbma vahku ovdal almmuhit eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáži daid loanain ja friijajagiin, maid galgá kuitet ovdal daid earrebeaivvi.

13 §

Doarjagiid čuovvun

Bálgosiid ovtastupmi galgá jahkásaččat 31.10 rádjai doaimmahit eana- ja meahccedoalloministeriija eanadoalloossodaga vuoigatvuohta- ja dálloalloássiid ovtadahkii čilgehusa boazodoallojagis njuvvojuvvon bohccuin ja eallobohccuin sihke boazodoallojagi áigge buvttaduvvon boazobiergomearis.

Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš galgá addit eana- ja meahccedoalloministeriijai guđege jahkenjealjádadas čuovvovaš mánu 15. beaivvi rádjai ráportta dan bottus máksán doarjagiin ja loanaid reantoovdduin.

14 §

Doarjaga váikkuhusárvoštallan

Ohcci galgá addit stáhtarádi ásahe 94 §:as oavvilduvvon gohcima ja váikkuhahttivuođa árvoštallama dihte dárbbaslas dieđuid sihke ohcamušas ja doarjaga miedeheami guoskevaš mearrádusas oavvilduvvon vugiin doarjaga mañimuš eari máksima ozadettiin. Dieđuid galgá čuovvuma várte addit vel guovtti jagi geažes doarjaga mañimuš eari máksimis, jus doarjja lea miedehevvon unni- mustá 15 000 euro.

Ovddidan- ja dutkanprošeavttaide guoskevaš čuovvundieđuid galgá addit prošeavtta olláshuttima áigge jahkebeali gaskkaid sihke doarjaga mañimuš eari máksima ozadettiin.

15 §

Prošeavtta dahje doaibmabiju registeren

Bargofábmo- ja ealáhusguovddáš dahje, jus eana- ja meahccedoalloministeriija vuostáiváldá ohcamuša, dárbbu mielde ministeriija vurke ohcamušas diehtortnegii čuovvovaš dieđuid:

- 1) ohcci identifiseren- ja oktavuohtheadieđuid;
- 2) doarjjaohcamušas lean prošeavtta dahje čuozáhaga guoski dieđuid;

3) ohccojuvvon doarjaga hápmi ja mearri;

4) prošeavtta dahje doaibmabiju bušeahhta ja ruhtadanplána;

5) ohcamuša vejolaš prográmmii laktášuvvan;

6) ohcamuša gieđahallama ja mearredeami sihke ohcamuša vuodul miedehevvon doarjaga máksima ja gohcima guoskevaš dieđuid; sihke

7) dárbbu mielde muttus 1-6 máinnašuvvon dieđuid sullasaš ohcamuša gieđahallamii dárbbaslas dieđuid.

Dieđuid sáhtta vurket kodahámis eana- ja meahccedoalloministeriija dárbbu mielde nannejuvvon kodalogahallama mielde.

Ovdelis I momeanttas oavvilduvvon diehtortnegii vurkejuvvon diehtui sihke eananguovloaláhusregistarii muđuid vurkejuvvon dieđu geavaheamis ohcamuša gieđahaladettiin ja doarjaga mávssettiin heivehuvvo, dan maid eananguovloregistaris addojuvvon lágas (1515/1994) ásahe.

Registarii oázžu vurket ja vurkejuvvon dieđuid rievdadit dušše olmmoš, geasa lea addojuvvon áššáigullevaš vuoigatvuohta registara geavaheapmai.

Boastut registerejuvvon dieđu galgá divvut. Registarii galgá báhcit merkejupmi originála dieđus, divvuma sisdoalus, divvujeaddjis ja divvuma áiggis.

Registerejuvvon dieđu ii oáččo rievdadit dan dieđu vuostá, mii lea merkejuvvon ohcamušáššegirjái dahje dan čuvvosi, mearrádussii dahje máksináššegirjái.

16 §

Áššegirjiid seailuheapmi

Doarjjaohcamuš ja dasa gullevaš áššegirjiid seailuhuvvojit bargofábmo- ja ealáhusguovddážiis nu mo almmolaš áššegirjiin lea ásahe. Doarjjaohcamušii vejolaččat gullan loatnaohcamuša galgá máhcahit doarjjaohcamuša dieđiheami oktavuodas loatnalágádussii. Jus rehketoalu guoskevaš ásahe ii eará daddjo, de loatnalágádusat galget seailuhit boazodoalu ja luondduealáhusaid loatnadoaimmas, mii lea ruhtadanlága mielde, šad- dan áššegirjiid

17 §

Loatnalágádusat ja guovddášruhtalágádusat

Boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága 3 §:as oavvilduvvon loatnalágádusaid. Guovddášruhtalágádusaid ja ruhtadeami bálvalanfitnodagaid olis čuvvojuvvo dan, maid dain lea ásahe vuostas eananguovloaláhusaid ruhtadanlágas oavvilduvvon

ruhtadanlágadusain ja guovddášruhtalágadusain addojuvvon eana- ja meahccedoalloministeriija ásahusas (947/2000).

18 §

Erenomáš njuolggadusat

Mávsekeahtes doarjaga sáhtta sirdit olbmui, guhte deavdá doarjaga miedeheami gáibádusaid. Sirdin ohcojuvvo dego odđa doarjja.

Čielggadusa barggu dahje prošeavtta ovdáneamis plánaid mielde sihke huksendoarjaga máksingáibádussan lean válmmašvuoda muttu guoskevaš duodaštusa sáhtta almmá sierra dohkkeheami addit prošeaktahámi mielde bargofápmo- ja ealáhusguovddáža huksenmeaštir dahje sullasaš huksenáššedovdi, gieldda huksenmeaštir dahje eará olmmoš, man gielda lea dohkkehan dahkat áššáigullelaš ráhkadusgohcima. Čáhcedikšunbargguid

Helssegis čuoŋománu 11 beaivve 2001

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

bealis čielggadusa sáhtta addit dan lassin guovllu birasguovddáža áššáigullavaš eiseváldi dahje birasguovddáža váldegirjjálaš eará ámmátolmmoš.

Doarjaga ruovttoluotta mávssahettiin galgá mearrádussii sirret EO:a oasi doarjjamearis. Mearrádusas, mas loatnalágadus mearreduvvo cealkit eret stáhtaloana, galgá sierra daddjot, ahte mávssahuvvogo reantoovdun máksojuvvon doarjja ruovttoluotta loana oažžus.

Doarjjaohcamuššii vejolaččat laktojuvvon loatnaohcamuš galgá máhcahuvvot doarjjamearrádusa dieđiheami oktavuodas loatnalágádussii

19 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásahus boahká fábmui čuoŋománu 25. beaivve 2001.

Hálddahuščáli Outi Kostama